

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3076

Vragen van de leden **Laan-Geselschap** en **Becker** (beiden VVD) aan de Minister en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Ter Apel wil van opvangcentrum af wil, tenzij er meer politie komt»* (ingezonden 8 mei 2019).

Antwoord van Minister **Grapperhaus** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 18 juni 2019) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 2862

Vraag 1

Kent u het bericht «Ter Apel wil van opvangcentrum af, tenzij er meer politie komt»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de gemeente Westerwolde heeft aangegeven het contract met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) te willen opzeggen vanwege het grote aantal overlastgevende asielzoekers in de gemeente, tenzij er meer politiecapaciteit komt?

Antwoord 2

De gemeenteraad van Westerwolde heeft op 24 april jl. een motie aangenomen waarin wordt gevraagd het mogelijk te maken een politiebureau in Ter Apel onderdeel te maken van de overeenkomst met het COA.

Vraag 3

Heeft u begrip voor het feit dat men in de gemeente vanwege de grote negatieve impact op de veiligheid door overlastgevende asielzoekers behoefte heeft aan voldoende politie-inzet en erkent u dat het een probleem is dat dit door inwoners momenteel niet zo wordt ervaren? Zo nee, waarom niet?

¹ NOS, 25 april 2019, <https://nos.nl/artikel/2282054-ter-apel-wil-van-opvangcentrum-af-om-overlast-tenzij-er-meer-politie-komt.html>

Antwoord 3

Deze signalen zijn mij bekend en hier hebben de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en ik aandacht voor. Zo heeft de voormalig Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid recent twee bezoeken aan Ter Apel gebracht, waarbij hij heeft gesproken met onder meer inwoners en ondernemers. Onder andere naar aanleiding van deze gesprekken zijn door het kabinet ook verschillende maatregelen genomen om overlast waar mogelijk tegen te gaan. De voormalig Staatssecretaris heeft uw Kamer per brief over deze maatregelen geïnformeerd op 17 april.²

Vraag 4

Kunt u inzicht verschaffen in de ontwikkeling van de criminaliteitscijfers van de gemeente Westerwolde sinds de komst van de centrale ontvangstlocatie in Ter Apel?

Antwoord 4

Sinds 1996 kent Ter Apel diverse locaties, waaronder een centrale ontvangstlocatie. Sinds 1996 is er veel veranderd in de wijze van registreren, en heeft er een gemeentelijke herindeling plaats gevonden. Het op een betekenisvolle wijze inzicht geven in de ontwikkeling van de criminaliteitscijfers over de periode sinds 1996 voor de gemeente Westerwolde is daardoor niet mogelijk. Wel kan ik u verwijzen naar openbare gegevens van de politie, waar de geregistreerde misdrijven in de gemeente Westerwolde tussen 2012 en 2018 te vinden zijn.³

Vraag 5

Klopt het dat, ondanks het feit dat u heeft aangegeven dat de bevoegdheid over politie-inzet bij de regio ligt, in de overeenkomst tussen het COA en de gemeente een passage is opgenomen over voldoende politiecapaciteit? Zo ja, wat waren de afspraken precies en wat is de betrokkenheid van de nationale politie hierbij geweest?

Antwoord 5

In de Bestuursovereenkomst tussen het COA en de gemeente Vlagtwedde (nu Westerwolde) is een passage opgenomen over de politie-inzet. Deze passage uit de Bestuursovereenkomst is bekrachtigd door de politie in een afzonderlijk convenant. De Bestuursovereenkomst en het convenant zijn opgesteld in 2010, in de tijd van het regionale politiebestedel. De afspraken over de politie-inzet zijn:

Artikel 13

1. Voor de taakverzwaren die de aanwezigheid van het Opvangcentrum met zich meebrengt voor de politie dient de regionaal korpsbeheerder afzonderlijk met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot overeenstemming te komen. De extra overeengekomen middelen worden toegevoegd aan het regionale politiebestedel van de betreffende regio voor de duur van de aanwezigheid van het Opvangcentrum.
2. In verband met de aanwezigheid van het Opvangcentrum in de gemeente zal de korpsbeheerder voor de duur van de aanwezigheid van het Opvangcentrum zorgdragen voor een adequate personeelsbezetting voor de handhaving van de openbare orde in en buiten het Opvangcentrum.

Vraag 6

Kunt u aangeven of en op welke wijze vervolgens rekening is gehouden met het asielzoekerscentrum Ter Apel in de verdeling van de politiecapaciteit over de regio's? Heeft de regio Noord-Nederland met de komst van de centrale ontvangstlocatie of bij de recente verdeling binnen de nationale politie extra middelen of inzet toegewezen gekregen? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet?

² Kamerstuk 19 637, nr. 2478

³ data.politie.nl

(<https://data.politie.nl/#/Politie/nl/dataset/47013NED/table?ts=1560527319035>)

Antwoord 6

In het regionale bestel zijn aan het toenmalige regiokorps Groningen middelen toegekend in verband met de taken van de vreemdelingenpolitie in het aanmeldcentrum in Ter Apel. Daarnaast zijn toen aan de regio's middelen toegekend voor andere taken van de vreemdelingenpolitie in verband met de aanwezigheid van opvangcentra in het werkgebied, en voor het handhaven van de openbare orde. Een deel daarvan was bestemd voor ordehandhaving door de afdeling vreemdelingenpolitie. Het andere deel was bestemd voor ordehandhaving door andere onderdelen van de politie. Bij de totstandkoming van de Nationale Politie is de met deze middelen gemoeide capaciteit toegedeeld aan de eenheid Noord-Nederland van het nationale korps. De eenheid Noord-Nederland krijgt net als de andere eenheden een deel van de extra capaciteit voortkomend uit de regeerakkoord-middelen. Dit betreft een formatieuitbreiding van 82,5 fte.⁴ Een deel hiervan wordt ingezet in het basisteam dat de gemeente Westerwolde in zijn werkgebied heeft. In het Halfjaarbericht informeer ik u nader over hoe de eenheid in afstemming met het lokaal gezag deze extra capaciteit precies inzet.

Vraag 7

Bent u bereid vanuit uw verantwoordelijkheid voor de nationale politie met de gemeente Westerwolde en de regioburgemeesters om de tafel te gaan over de vraag hoe binnen de prioritering van de nationale politie rekening kan worden gehouden met de impact die het landelijke aanmeldcentrum in Ter Apel heeft op de lokale en regionale veiligheid? Zo ja, kunt u de Kamer op korte termijn informeren over de uitkomsten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Door mij wordt de operationele sterkte over de eenheden verdeeld. Zaken met betrekking tot de lokale veiligheid en verdeling van de sterkte binnen de eenheid worden eerst en vooral in de lokale driehoek en binnen de betrokken regio besproken. Dat is in dit geval ook gebeurd.

Zoals ik uw Kamer ook in het AO Politie op 4 juni jl. heb gemeld, heb ik desalniettemin op korte termijn een aparte afspraak met de regioburgemeester Noord-Nederland en de burgemeester van Westerwolde om over deze problematiek te spreken.

Daarnaast zijn er andere momenten, zoals het LOVP, waarbij de regioburgemeesters, OM, politie en ik kunnen spreken over onderwerpen als deze. Hierover merk ik nog het volgende op. In het AO Politie van 4 juni jl. heb ik uw Kamer toegezegd in deze beantwoording ook terug te komen op de bijstandssystematiek zoals opgenomen in de Politiewet 2012.

Wanneer er in een bepaalde gemeente tijdelijk meer politiecapaciteit nodig is, zijn er zowel binnen de eenheid als tussen eenheden van de politie mogelijkheden om bijstand in te roepen. Waar nodig kan de regioburgemeester hier een bemiddelende rol tussen de gezagsdragers binnen een eenheid vervullen. Wanneer het gaat om bijstandsverlening tussen eenheden richt het gezag een daartoe strekkend verzoek tot de korpschef. Als over dit verzoek geen overeenstemming kan worden bereikt, kan de burgemeester of hoofdofficier van justitie zich wenden tot de Minister. Deze kan de korpschef een aanwijzing geven. Deze werkwijze is in grote lijnen vergelijkbaar met de werkwijze in het vroegere regionale politiebestedel.

Vraag 8

Hoe verhoudt de inzet van politie in de regio zich tot het recente nieuws dat een beveiligingsbedrijf wordt ingezet om kaartjes te gaan verkopen voor de proef met een asielbus aan overlastgevende asielzoekers?⁵ Onder welke verantwoordelijkheid valt de beveiliging en hoe wordt deze beveiliging gefinancierd? Kunt u erop aandringen dat de prijs van de kaartjes in elk geval kostendekkend zal zijn voor de kosten van de beveiliging? Zo nee, waarom niet?

⁴ Kamerstuk 29 628, nr. 3220

⁵ Dagblad van het Noorden, 6 mei 2019, <https://www.dvhn.nl/groningen/Beveiligers-in-beeld-voor-kaartverkoop-asielbus-Ter-Apel-24428236.html>

Antwoord 8

De pilot met de pendelbus tussen het aanmeldcentrum Ter Apel en treinstation Emmen heeft als doel de overlast op de reguliere buslijn 73 te verminderen. Voor de uitvoering van deze pilot is gezocht naar een partij om de kaarten te verkopen. Daarbij is een beveiligingsbedrijf door de betrokken regionale busvervoerder Qbuzz gevraagd deze taak op zich te nemen. De inzet van de beveiliging ten behoeve van de kaartverkoop staat los van de inzet van de politie in de regio. Over de voortgang van de pilot wordt goed afgestemd tussen de betrokken partijen op lokaal niveau, waaronder ook de politie.

De kaartverkoop door beveiligers op het COA terrein valt onder verantwoordelijkheid van de regionale busvervoerder Qbuzz. Uitgangspunt is dat de kosten van beveiligers die worden ingehuurd voor de kaartverkoop worden gefinancierd vanuit de opbrengsten van de kaartverkoop. Voor het toezicht rondom de locatie voor de kaartverkoop en de buslijn wordt de reguliere beveiliging van het COA ingezet. Hiermee zijn geen extra kosten gemoeid. De resultaten van de pilot worden door Qbuzz en het COA gemonitord, waarin ook het kostenaspect wordt betrokken. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zal u voor het zomerreces nader informeren over de pilot, waarin tevens de aangenomen motie inzake het niet belonen van slecht gedrag met gratis busvervoer wordt meegenomen.